

WWF ДУНАВСКО-КАРПАТСКА ПРОГРАМА БЪЛГАРИЯ

ГОДИШЕН ДОКЛАД 2017

СЪДЪРЖАНИЕ

WWF ПРЕЗ 2017.....	3 стр.
ГОРИ	4 стр.
ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И НАТУРА 2000	9 стр.
ВОДИ	10 стр.
КЛИМАТ И ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА	17 стр.
КОМУНИКАЦИ, МАРКЕТИНГ	23 стр.
WWF НАКРАТКО.....	25 стр.
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА КАЛЕНДАРНАТА 2017 г.....	26 стр.

WWF ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

2017 – годината на Пирин – за първи път природозащитна кампания на WWF-България стана световна!

Откакто WWF съществува в България, работим за опазването на Национален парк „Пирин“. След като през последните години управлението на парка като дом на дивата природа и безценен ресурс беше погазено с нов план за управление, който разрешава сечи и строежи, WWF мобилизира ресурса на международна мрежа за опазване на Пирин. В резултат над 100 000 души от цял свят се включиха в кампанията и изпратиха личен имейл до премиера на България с призив за опазване на горите, реките и поминъка на хората около Пирин.

Работата за Пирин продължава и през 2018 г. – ЮНЕСКО и европейските институции настояват националния парк да получи адекватна и дългосрочна защита., съобразена със закона. Надяваме се, че тези силни гласове, заедно с призива от хилядите граждани, които искат опазена, чиста природа, ще са достатъчен стимул българското правителство да даде ясни гаранции за опазването на уникалната Пирин планина.

Научете повече за нас: www.wwf.bg.

Подкрепете дейността на WWF в България: <https://www.spasetedivatapriroda.bg/>.

„...над Пирина пламеней...“

ГОРИ

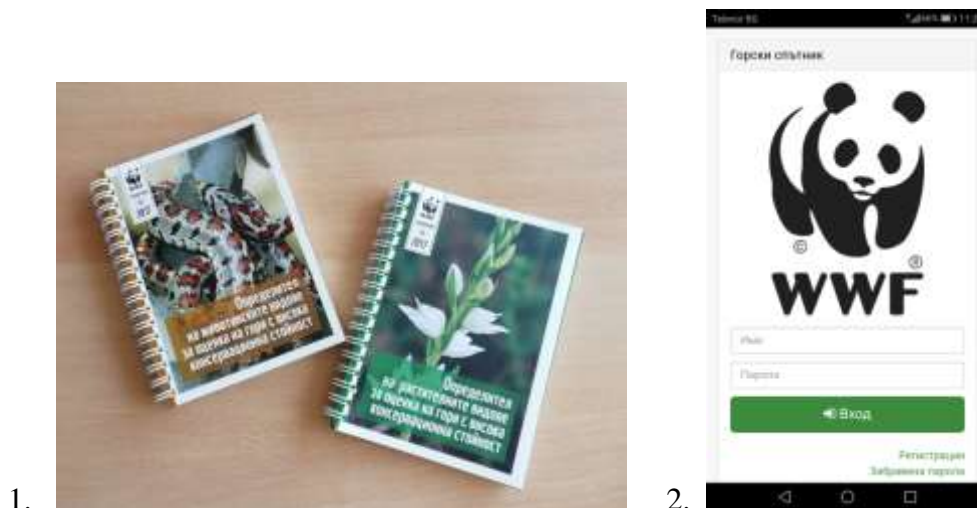
Отговорно управление на горите

Националният FSC стандарт, чието разработване продължи две години и бе координирано и подпомогнато то WWF България, бе одобрен от FSC и влезе в сила на 16.08.2017г. България е сред първите страни в света, с приет национален стандарт, който включва новите общи индикатори на FSC за отговорно стопанисване на горите.

Разработихме и разпространихме процедури за прилагане на Националният FSC стандарт за България. Процедурите имат за цел да улеснят служителите на сертифицираните горски и ловни стопанства при прилагане на принципите на стандарта.

Започнаха обученията на служители на горски и ловни стопанства за прилагане на новите изисквания на Националният FSC стандарт, като първото обучение се проведе в ДГС „Берковица“.

Издадохме определители (1) за растителните и животинските видове в горите с висока консервационна стойност (ВКС), които имат за цел да подпомогнат горските служители при разпознаването на тези видове и мониторинг.

Създадохме мобилно приложение (2), позволяващо онлайн използването на полевите определители, както и даващо възможност на горските служители и други заинтересовани страни да идентифицират и наблюдават важните за опазване видове от флората и фауната, включени в списъка с ВКС. Приложението се казва „Горски спътник“, обществено достъпно е за всички заинтересовани лица и може да бъде изтеглено свободно от **Google play**.

Продължаваме да актуализираме ГИС платформата за старите гори - http://gis.wwf.bg/mobilz_en/#. ГИС платформата се доказва като значим инструмент за обществен контрол в горския сектор.

До края на 2017г. около 1,303,463 ha гори в България са сертифицирани от FSC. WWF България продължава да предоставя техническа помощ под формата на напътствия, съвети и др.

Предоставихме информация за FSC и CoC сертификация на шест заинтересовани дърводобивни и дървообработващи фирми.

Участвахме в 9 одита на сертифицирани гори и предприятия в България като официални наблюдатели на процеса. По време на одита беше събрана фактическа информация за прилагането на принципите и критериите на FSC в България и за нивото на ефективност и обективност на одитите.

Постигнахме споразумение за стартиране на процеса по FSC сертификация на 5 стопанства в Източни Родопи от Южноцентрално държавно предприятие. Тази първа стъпка е основна от гледна точка на въвеждането и включването на принципите на отговорно управление на горите в практиките на 5-те стопанства, които управляват площ от около 150 000 хектара.

Отговорно управление на горите – популяризиране

През отчетния период бяха организирани общо три работни срещи с представители на неправителствени организации, активни групи от гражданското общество и отделни лица, представители на сертифициращи фирми, отговорниците в България за прилагането на EUTR (Регламент 995 на ЕС за контролираната дървесина). На тези семинари присъстваха общо 42 участници. Обсъжданите теми бяха незаконни сечи, управление на българските гори, прилагане на EUTR с акцент върху България и избрани страни от ЕС. Един от работните срещи бе организиран като съвместна инициатива на ClientEarth и WWF България.

Разработени са 2 видеоклипа за важността на горите и екосистемните услуги, които предлагат гори в допълнение към дървения материал. Основната цел е популяризирането на възможностите, които горите предоставят на местните общности под формата на ползи от рекреационните им функции – т.е. място за планински и велотуризм, почивка сред природата и т.н.

Разработени са 3 клипа за значението на старите гори в рамките на Национален парк Пирин. Видеоклиповете са насочени към широката общественост и описват значението на горите за предоставянето на екосистемни услуги:

<https://www.facebook.com/WWFBulgaria/videos/2038837142800228/>

WWF България взе участие в тазгодишното провеждане на така наречената "горска академия" – инициатива на „За Земята“, която събра около 40 души в местността Узана: проведохме практическо обучение как да се разграничат незаконните от законните горски сечи и как да се подават сигнали до съответните контролни органи.

Отбелязахме Седмицата на гората чрез образователни игри и урок за третокласниците от 122 ОУ „Николай Лилиев“ в София на тема „Гората и нейните обитатели“ и Горски многобой в гр. Чепеларе, заедно с Професионална гимназия по селско, горско стопанство и туризъм „Н. Й. Вапцаров“. Като част от програмата за седмицата на гората организирахме събитие в защитена местност Гущерова одая, където си – говорихме за крайречните гори, плевихме и играхме с деца от училището в с. Поповица.

Законодателни инициативи срещу незаконния дърводобив.

През 2017 г. подготвихме и представихме становище, включващо конкретни предложения за изменения на Наредбата сечите, така , че да се даде възможност за природосъобразно стопанисване на българските гори и осигуряване на баланс между съхраняване на здравословното състояние на горите и консервационните цели, които те изпълняват по отношение на биоразнообразието. Бяха изготвени становища с конкретни препоръки и представени на съответните власти по горите, за да се отговори на ескалиращия проблем с изкуствено създадените иглолистни гори, които са силно засегнати от вредители и болести по горите. Нашите препоръки бяха включени в инструкциите на държавните горски предприятия, които сега ще трябва да ги интегрират в практиката си.

Беше извършен вътрешен анализ на българското законодателство в областта на горите, насочен към определяне на приоритетите в работата. В резултат на това бяха разработени подробно предложение за подобрение (включително конкретни изменения) и становища, които бяха представени на вземащите решения за следните наредби: (1) Наредба за контрола в горските територии; (2) Наредба за строителството в горските територии; (3) Наказателния кодекс - във връзка с нарушения на горското законодателство; (4) Становище до министъра на околната среда и водите и главния прокурор за промените в плана за управление на Национален парк "Пирин" - позволяващ изграждането на ски писти и лифтове, на площи, заети предимно от стари гори; (5) Становище относно Национален план за действие за енергия от горска биомаса.

Като част от повишаването на осведомеността и участието на заинтересованите страни, ние създадохме визуални материали, сред които:

- 3 видеоклипа и инструкции за проверка и подаване на сигнали за незаконен дърводобив. Видеата съдържат лесни стъпки как да проверите дали регистрираната сеч е законна или не.. Видеоклиповете бяха официално представени на пресконференция, за повече подробности вижте: YouTube WWF Bulgaria - Незаконна сеч:

<https://www.youtube.com/watch?v=dytjXa-YQ6s>

<https://www.youtube.com/watch?v=Xu5LC6l8fFA>

<https://www.youtube.com/watch?v=q-16YmzUJwY>

http://www.wwf.bg/what_we_do/forests/illegal_logging/instructions_illegal_logging/

Създадохме и специализирана уеб страница за борбата с незаконните сечи [wwf.bg/gora](http://www.wwf.bg/gora)

През лятото на 2017г. бе одобрена Националната оценка на риска за контролираната дървесина

Сигнали до ИАГ, МЗХ и АСИ за нарушения в горите:

1. Две оплаквания бяха изпратени до Акредитационна служба Интернешънъл (АСИ) от името на WWF BG, относно системни нарушения в ДЛС „Росица“
2. Незакони сечи в ДЛС Росица, ДГС Дикчан; ДГС Варна; РДГ Благоевград; ДГС Мазалат; частна гора в с. Цар Шишманово; ДГС Габрово; сеч в района на гр. Казанлък; ДГС Ихтиман – при с. Белица и Ихтиман; ДГС София - Сеславци; ДГС Пловдив
3. Незаконен транспорт на дървесина в ДЛС Дикчан; ДГС Тетевен
4. Злоупотреба със служебно положение в ДЛС Дикчан

Възстановяване на крайречни гори:

Чрез участие на доброволци, извършихме някои полеви дейности за възстановяване на крайречните гори - плевене на новозасадената гора в района на защитена местност Гущерова ода. Поради лошите климатични условия през лятото на 2016г., голяма част от фиданките, залесени тогава не оцеляха. Необходимо бе да се извърши допълнително засаждане на фиданки за компенсирание на щетите, причинени от тежките суши през лятото.

Подготвихме и документален филм за крайречните гори.

<https://www.youtube.com/watch?v=jLUOpB88mI&>

Издадохме и разпространихме сред заинтересованите страни Брошурата за крайречните гори- **„Крайречните гори: ползи, състояние, опазване“**. В нея са представени казуси от опита в Дунавско-Карпатския регион. В Брошурата е включен и приносът от проучвателните посещения на Дунавските острови в България и Унгария.

През пролетта на 2017г представихме в София изложбата, посветена на крайречните гори. Тя представя значението на крайречните гори за биоразнообразието и проблемите, пред които са изправени.

РАБОТА ПО МОДЕЛНИ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И НАТУРА 2000

Работа по моделни защитени територии

И през 2017 г. следим внимателно проектите за нови планове за управление на националните паркове „Рила“ и „Пирин“, и на Природен парк „Витоша“, като даваме предложения за качествено им разработване. Според нас, и трите проекта за планове за управление предлагат значително отслабване на съществуващите в предишните (все още действащи в момента) режими. Затова WWF, в рамките на коалиция “За да остане природа в България“, положи усилия за анализ на проектопланове и продължава да дава съществени препоръки за подобряване на планове и на процедурата за изработването им. За да стане процесът прозрачен и да се гарантира опазването на парковете, през ноември 2016 г. WWF стартира и през 2017 г. продължи международна кампания за опазване на обектът на ЮНЕСКО, част от мрежата Natura 2000 – Национален парк „Пирин“: wwf.bg/pirin.

През миналата година подготвихме жалба и водихме дело във Върховен административен съд срещу решението на служебния министър от март 2017 г. да не подлага на екологична оценка и оценка за съвместимост със защитена зона „Пирин“. Тезите ни са, че предвижданията на план трябва да бъдат оценени, тъй като очертават рамка за много интензивна човешка намеса, като се започне от строителство на спортни съоръжения, както и че тяхното въздействие върху видовете и местообитанията предмет на опазване трябва да бъде оценено. Внесохме в МОСВ и МС петиция от 100 00 подписа в подкрепа на искането да се отхвърли проекта на план за управление на НП Пирин. Подготвихме международен доклад ХЛЪЗГАВИ СКЛОНОВЕ. ЗАЩИТА НА ПИРИН ОТ НЕУСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СКИ ЗОНИ И СЕЧИ, който отваря дискусия относно различните възможности за развитие на района на националния парк:

http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/180112_pirin_wwf_full_report_final_bg.pdf

В края на годината, когато правителството взе решение за промяна на сега действащия план за Пирин, отваряйки за застрояване почти половината парк, внесохме становище на етап обсъждане и организирахме публична кампания по темата, както и внесохме жалба срещу решението.

Натура 2000

Изминалата година продължи участието ни като представител на природозащитните НПО в Комитета за наблюдение на ОПОС 2014- 2020. Работата включваше участие в заседанията на комитета, разпространяване на материали до колегите от останалите НПО, обобщаване на становища и комуникирането им до секретариата на групата. Целта е да се гарантира гражданско участие за финансиране на Natura 2000 мрежата, както и ефективно използване на средствата за целта.

ВОДИ

Проект „Опазване и възстановяване на Натура 2000 реофилни видове риби и техните миграционни пътища в ключови защитени зони в България“, LIFE12 NAT/BG/001011

През 2017 г. приключи проектът, накратко наричан **Свободни риби**. От всички животински видове в света най-бързо намаляват обитателите на сладководните екосистеми. Според последния доклад на WWF „Жива планета“ броят на обитателите на сладководните басейни е спаднал с цели 81% за 40 години, при средно намаляване на дивите животни с 58%. Според същия доклад най-сериозната заплаха пред живота в реките е загубата на местообитания. Изграждането от човека на различни видове напречни прегради в речните корита води до точно такава загуба, тъй като преградите пречат на достъпа на рибите до места, на които рибите намират храна или се размножават. Това води до сериозен спад в броя на рибите, изчезване на живота от много речни участъци и представлява заплаха за съществуването на редица видове. По тази причина WWF се концентрира върху проблема с преградите, т.нар. миграционни бариери и влиянието им върху шест вида малки риби и един вид мида. Избраните видове са оценени като важни за целия Европейски съюз, включени са в закона за биологичното разнообразие, и заради тях са обявени защитени зони от Европейската екологична мрежа Натура 2000.

През на 2017 г. бяха извършени следните дейности:

- Премахнати две миграционни бариера по река Черни Лом в защитена зона „Ломовете“;
- Изграден моделен рибен проход на река Русенски Лом в същото зона;
- Извършен мониторинг на дейностите по възстановяване на два редки вида риби в защитена зона на „Българка“, който показва успешно оцеляване през зимния сезон;
- Извършен мониторинг на дейностите по възстановяване на речно дъно по река черни Лом в защитена зона „Ломовете“;
- Финализиран Наръчник за рибните проходи.

Резултатите от работата по приключилия проект включват:

Теренни проучвания

Преди да се извърши пряката възстановителна дейност е необходимо предварително изследване Бяха проучвани състоянието на популациите на целевите видове, както и на техните местообитания. Проучването обхващаше 7 целеви вида в 14 защитени зони от мрежата Натура 2000: черна мряна, балканска кротушка , малка кротушка, голям щипок, балкански щипок, европейска горчица и бисерна мида. В резултат бяха определени речните участъци, с подходящи популации донори. Определени бяха и речните участъци, в които да бъдат възстановени целевите видове.

Беше извършено проучване на въздействието на потенциална миграционна бариера – бараж с рибен проход на река Вит край село Торос. Преди пролетната миграция . бяха уловени общо 43 916 риби от 20 вида (основно мрени, кефали и кротушки). От тях маркирани бяха над 7400 броя риби от 7 вида. След началото на миграцията – над баража повторният улов установи едва един маркиран екземпляр. Това показва, че рибният проход на баража е само частично ефективен. Резултатите се използваха в разработвания наръчник и в проекта за моделен рибен проход.

Пряка консервационна работа по възстановяване на видове

Бе извършено разселването на екземпляри от видовете главоч (Cottus gobio)(над 200 броя) и балкански щипок (Sabanejewia balcanica) (над 800 броя) в река Паничарка на територията на защитена зона „Българка“ от експерти от WWF. Тези видове са изчезнали от реката преди години, а днес, когато екологичното състояние на водния басейн се е подобрило, не биха могли да се завърнат сами поради наличието на преграда – стената на язовир Христо Смирненски.

Главочът е в Червената книга на Република България, има твърде малко запазени жизнени популации в България. Една от най-необичайните е тази във водосбора на Янтра, тъй като е на нетипична за този вид ниска надморска височина. Експертите на WWF установиха, че тази популация от района на Стара река наброява над 15 000 екземпляра и прецениха, че е подходящо около 200-250 екземпляра да бъдат преместени. Това по никакъв начин не би застрашило изходната популация, а дава шанс на вида да разшири територията си на се разпространение. Екземплярите от вида балкански щипок бяха уловени от река Видима над Севлиево, а новият им дом отново е река Паничарка над Габрово. WWF ще продължи да наблюдава новата популация в парк „Българка“ и да следи темпа ѝ на нарастване.

Пряка консервационна работа по възстановяване на местообитания по река Черни Лом

Река Черни Лом е коригирана, подобно на долните течения на повечето български реки. Коритото е стеснено и изправено, с което е изменен характерът на течението на реката и нейното дъно. В реките от Поломието, включително и в Черни Лом, допълнително изменение на речното корито се е получило и заради засилената ерозия във водосбора. Тя е резултат от обезлесяване и последващо интензивно земеделие. В реката постъпват фини глинести седименти и на много места първоначалното чакълесто речно дъно е заменено от дъно с фин глинест субстрат. С това са унищожени местообитания на рибите, например малката кротушка. В района на Острица са едни от малкото стари данни за разпространение на вида в България.

Напоителни системи (Клон Долен Дунав) и WWF България възстановиха през есента на 2016 г. пилотен участък от река Черни Лом чрез отнемане на глинесто-тинестия субстрат и премахване на препятствията, които водеха до отлагането на наноси в разглеждания участък. Участъкът се намира край село Острица в границите на защитена зона „Ломовете“, част от европейската природозащитна мрежа Natura 2000. Беше скосен и десният бряг. Освен от гледна точка на ландшафта, това има значение и за животновъдството, понеже този участък се използва за водопой на кравите и други домашни животни от с. Острица. Допълнителна полза от тази дейност беше укрепването на лявата дига на реката и увеличаване на проводимостта на моста, което увеличава защитата от наводнения на село Острица. Мониторингът извършен на

следващата година след възстановяването показва, че дънният субстрат съдържа чакъл с различна големина, подходящото местообитание за рибите.

Пряка консервационна работа чрез премахване на миграционни бариери

През първата половина на XX век в Поломието са изградени голям брой воденици с каменно-бетонни водохващания. По-късно част от водениците са електрифицирани и използването на енергията на водата е преустановено, а останалите са изоставени. Заради липсата на поддръжка, повечето от водохващанията са се саморазрушили. Изключение правеха тези при селата Червен и Кошов, които продължаваха да пречат на движението на рибите в реката, въпреки че водениците не се използват от десетилетия. С усилията на Дирекцията на Природен парк „Русенски Лом“ и WWF тези прегради бяха премахнати, което осигури свързаност на над 80 километра по течението на Черни и Русенски Лом, близо до вливането на последната в река Дунав. Освен върху биоразнообразието в парка, дейностите имат положителен ефект и върху туристическите дейности. Например освобождаването на реките от прегради спомага и за практикуването на водни спортове – като кану-кааяк.

Рибен проход бе изграден на Русенски Лом край село Басарбово. Решението за строеж на рибния проход бе взето след внимателно проучване, установило под бента при Басарбово много дунавски пришълци (белопера кротушка, бяла мряна, бабушка, червеноперка, бабка, морунаш), което показва, че дори дребни дънни видове като белоперата кротушка при високи води могат да достигнат до бента, но не могат да преминат по-нагоре. Тъй като бентът се използва, той няма как да бъде премахнат, затова се изгражда рибен проход – специален ръкав, през който водните обитатели могат да заобиколят преградата. WWF проучи международния опит в това отношение и след консултации с водещи австрийски експерти, съвместно с Дирекция на Природен парк „Русенски Лом“ изгради нов за България рибен проход – много близък до естествените речни ръкави. Предстои наблюдение на експлоатацията на рибният проход и евентуални конструктивни подобрения.

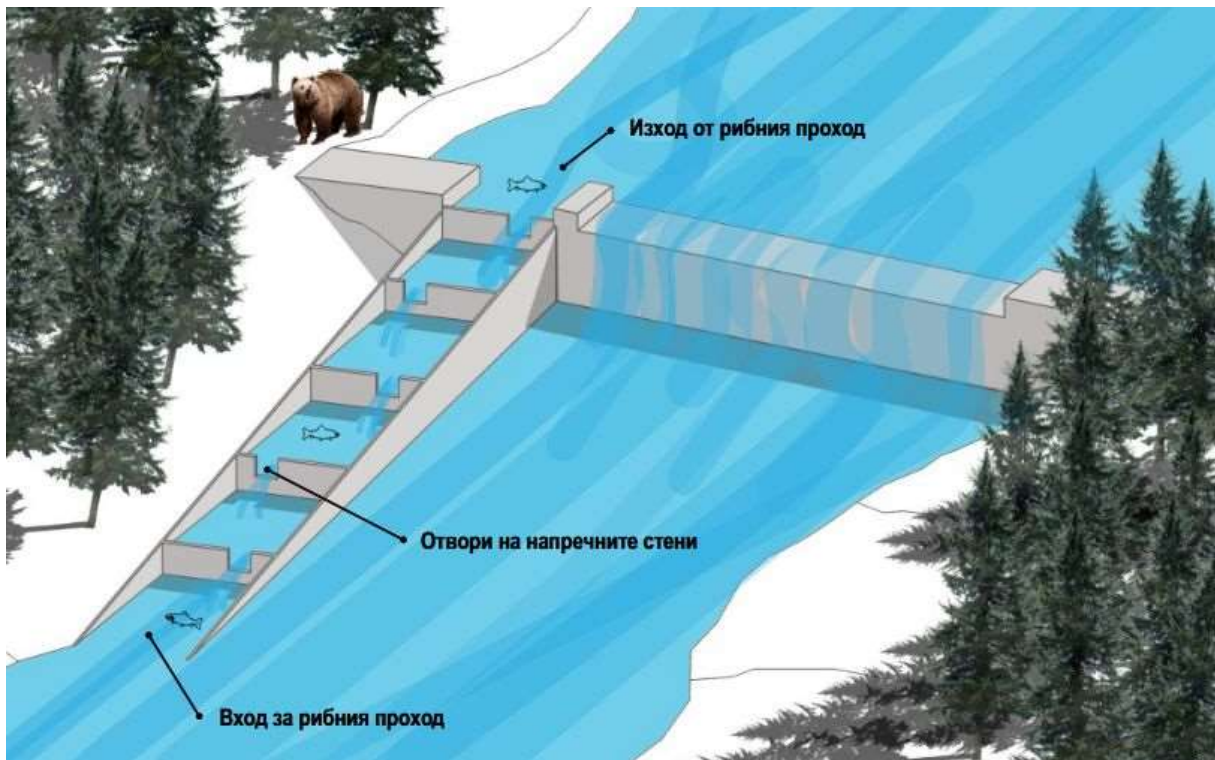
Повишаване капацитета на отговорните институции и заинтересовани страни

Заради липсата на правила за изграждането на рибни проходи, в България много от тях са изградени, но през тях не преминават риби. Поради тази причина WWF настоява за приемането на наредба за рибните проходи и участва в сформиранията междуведомствена работна група. Въпреки признатата необходимост от подобна наредба, министерствата на околната среда и водите и на земеделието, храните и горите не са активни по темата и групата през 2017 не работи активно.

За да улесни систематизирането на информацията, WWF разработи специален наръчник за видовете рибни проходи. Методологията е изработена от учени от СУ и БАН и отразява и австрийския опит, споделян от проф. Щефан Шмуц от Университета за природни ресурси и естествени науки във Виена.

Предназначението на наръчника е да е в подкрепа на разработването на подзаконова нормативна база за регулиране на рибните проходи. Наръчникът включва: основните типове рибни проходи и тяхната приложимост към българската рибна фауна; основни стъпки при определянето на типа рибен проход, връзка между плавателните възможности на рибите и

рибните проходи; мониторинг на рибните проходи; правна рамка на възстановяването на речна свързаност; примери от проучвания и мерки възстановяване на за речна свързаност в България.

21 оригинални рисунки са разработени специално за наръчника:
<http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/podhodi-web.pdf>

WWF България организира посещение за обмен на опит в изграждането на рибни проходи в Австрия за експерти от ключови институции, които имат отговорности по осигуряване на речната свързаност в България.

Полезната риба – устойчива употреба на морските ресурси – 2017 г

2017 беше третата и най-активна година от проекта „Полезната риба“, в който България е една от общо 11 държави, работещи за повишаване на информираността на потребителите, търговците и институциите в Европа за устойчиво потребление на рибните ресурси. Голяма част от рибните ресурси в световен мащаб са свръхексплоатирани или са обект на деструктивни практики за улов. ЕС, бидейки най-големият вносител на риба и морска храна в световен мащаб, може да повлияе на тези процеси.

Ето защо, през 2017 продължихме усилията си за популяризиране на съветите за устойчиво потребление на риба и морска храна. Интерактивните инсталации Кит, Корабче и Фризер

обиколиха много места в София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе, Стара Загора и даваха възможност на потребителите в страната да се запознаят с проблема и да разберат как да избират по-отговорно рибата и морската храна, която консумират. Освен обиколката из България, работихме и онлайн като ви разказахме видео-историята на малкия Ноной, който показва как местните общности се борят срещу свръхулова. Дадохме възможност и на кулинарни ентузиаста да се включат в конкурс за рецепта с устойчива риба, в който жури бяха професионални готвачи. През декември, по повод Никулден, реализирахме и кулинарно училище за рецепти с устойчива риба.

През 2017г. осъществихме и партньорство с бутиковия ресторант „Щастливото прасе“ в София, който в рамките на три месеца предлагаше само отговорно подбрана риба и морска храна, съвместно с WWF България. В търговския сектор успяхме да анализираме информацията от първото по рода си проучване на практиките на търговските вериги по отношение на устойчивото снабдяване с риба и морска храна.

Заедно с представители на неправителствения сектор организирахме кръгла маса, в която да идентифицираме възможности за по-активно разпознаване на Глобалните цели за устойчиво развитие на ООН в България, съставихме Призив в тази посока, който разпространихме сред различни заинтересовани страни. По-късно ангажирахме и институциите, имащи отношение към темата за устойчивата експлоатация на рибните ресурси като организирахме кръгла маса, в която те успяха да обменят добри практики и заедно идентифицирахме възможности за подобряване на политиките в тази посока.

Рибен буквар 2.0 – наръчник за устойчиво потребление на риба: <http://riba.wwf.bg/>

Към края на 2017г. започнахме подготовка за следващия етап на проекта, който започва през 2018г. и ще се стреми да доразвие постигнатото през последните 3 години.

Есетри

Проучване, опазване и завръщането на вида в Дунав

Продължава проектът на WWF Трайна защита на есетрите по долното течение на Дунав чрез предотвратяване и противодействие на браконьерството и нелегалната търговия с диви животни LIFE15GIE/AT/001004

През 2017 година екипите на WWF хванаха близо 130 есетри, което дава надежда, че макар и в трудни условия, критично застрашените есетри са още тук и се борят за оцеляването си. Експертите на WWF България правят проучвания за местата на размножаване на есетрите, за да можем да ги опазим по-добре. Учените на WWF прекарват часове наред, от пролетта до средата на лятото, при тежки условия, в търсене на новоизлюпени есетри. Те правят изчисления и измервания, така че да определят къде са се излюпили, а ако успеят да хванат някоя есетра я маркират, претеглят и пускат обратно в реката.

Въпреки пълната забрана за улов, браконьерството продължава. Районите по Дунав са в трудно икономическо положение от десетилетия и изкушението да се хване „златната рибка“ (моруна с черен хайвер) е голямо. Прекомерният улов е и една от основните причини за намаляването на есетрите. Надежда обаче има, местните хора които познават реката най-добре, започват да осъзнават, че могат да помогнат за опазването на древните видове. В изследванията на WWF през 2017 година се включиха местни рибари, които помагаша на екипите ни да се ориентират в трудните води на Дунава. В замяна, те бяха обучени от експертите за протоколите за провеждане на теренни проучвания. Това е ценно умение, защото България има задължение да мониторира речните ресурси. В съседна Румъния, за такива изследвания биват наемани местни рибари, които работят заедно с учените. Ако този принцип бъде приложени и в България, за което WWF настоява пред отговорните институции, рибарите ще получат възможност за допълнителни доходи от уменията си, без това да навреди на рибните запази.

Есетровите адвокати – експерти на WWF, които обикалят рибарските общности, за да популяризират опазването на есетрите – започнаха работа и по Черно море. Есетрите са проходни видове, по-голямата част от живота си прекарват в моретата и навлизат в реките, за да хвърлят хайвера си. Черноморските рибари приемат присърце каузата и споделят с нас информация за случаен улов. Получихме и споделихме в социалните си мрежи видеа, в които рибарите улавят и пускат обратно в морето случайно уловени есетри, защото според тях е важно да показва и добрият личен пример.

От 2017 година WWF прие стратегия на световно ниво за опазване на есетрите, която до голяма степен се базира на работата по опазването им в региона. Стратегията поставя високи цели, но и фокусира усилията на мрежата в няколко основни области, като браконьерството, незаконната търговия и преките природозащитни мерки.

През миналата година във Виена се проведе и голямата научна конференция за есетрите, организирана от Световното общество за защита на есетрите (World Sturgeon Conservation Society – WSCS), която WWF подкрепи. Тя е осма по ред и събира учени, производители на

хайвер и неправителствени организации от цял свят, за обмяна на опит и последни постижения в опазването на есетрите. За WWF симпозиумът бележи началото на голямо международно партньорство между двете организации – WWF и WSCS – за защита на есетрите. Заедно ще фокусираме усилията си върху три основни елемента на работа в Черноморския басейн, за спиране на незаконната търговия на есетрови продукти и за научно-доказани природозащитни мерки, като създаването на генни-банки и протоколи за изкуствено зарибяване с есетри. Последното е изключително важно, тъй като в световен мащаб есетрите са най-застрашеното семейство риби, а примерите за полезно изкуствено зарибяване са в пъти по-малко от безползните, а някои от случаите, зарибяванията са били дори вредни за естествените популации. Припомняме, че преди няколко години, WWF България пусна 50 хиляди малки чиги, по методология, базирана на най-добрите практики и опитът ни ще залегне в бъдещата работа с партньорите от WSCS.

КЛИМАТ И ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА

ЗЕЛЕНА ИКОНОМИКА

LENA - Местна икономика и опазване на природата в региона на река Дунав

На 1-ви януари 2017 започна изпълнението на проект ЛЕНА - Местна икономика и опазване на природата в региона на река Дунав. Проектът работи с 11 защитени територии, покриващи повече от 375,000 ха и над 15 Натура 2000 зони, избрани според забележителната си природна стойност и неизползван потенциал за устойчивото икономическо ползване. Дейностите засягат над половин милион души, повечето живеещи в общности с нисък икономически статус (месечния доход варира между 200 и 500 евро), сблъскващи се със засилена миграция и застаряване на населението. Партньорството ще осигури иновативни решения, носещи нови възможности за препитание и бизнес чрез непокътнатото природно и културно наследство и разумно използване на екосистемните продукти и услуги.

Работата през първата година от изпълнението на проекта премина гладко и в срок под ръководството на WWF България в ролята на водещ партньор. Началото беше сложено през месец февруари в София, където по време на стартираща среща се събраха представители на всеки партньори, политици и заинтересовани страни. Беше сформиран управителния комитет по проекта.

Дейностите и постиженията по проекта са редовно представяни пред обществеността посредством местни медии, сайтове и социални мрежи. Проектът беше представен на най-високо международно равнище по време на Годишната среща за Дунавската стратегия, състояла се през октомври в Будапеща, Унгария. Сесията по капитализация по време на тази среща предостави ценна възможност за запознаване с други проект ангажирани по същата тематика и обсъждане възможностите за съвместни дейности.

С цел изследване и популяризиране на стойността на защитените територии бяха изготвени доклади за 11 пилотни защитени територии, които систематизираха данните за биологично разнообразие, демографията, инфраструктурата и икономиката в тях и прилежащите им територии. Беше приложен картен материал и данни за икономическото развитие – възможности за финансиране и финансирани проекти. Картирани бяха заинтересованите страни. Българските пилотни райони бяха природните паркове „Персина“ и „Русенски Лом“.

Във връзка със изграждането на мрежа от електрически велосипеди и зарядни станции в защитените територии започна подготовката на обща стратегия за е-мобилност и закупуването на първите станции и велосипеди.

С цел създаване на мрежа от туристически водачи, специализирани в популяризирането на Дунавския регион бяха проучени правовите изисквания, отнасящи се до туристическия водач в различните държави и беше съставен документ с насоки за качество и изискванията по отношение на бъдещите Дунавски водачи и тяхната дейност.

Регионални обучения по устойчиво събиране на диви растения бяха проведени в Иваново (България), Бохини (Словения) и Делибалто (Сърбия).

Община Иваново (партньор по проекта) със съдействието на ВВФ България организира среща за популяризиране на мастната марка „Лоовете“ и обсъждане нейното по-ефективно прилагане. По време на срещата 2 пчеларя заявиха интерес да я използват, а румънските партньори почерпиха ценен опит за създаването на собствена марка на природен парк „Комана“.

Принципите за устойчиво земеделие бяха представени по време на обученията на Danube Soya (за природосъобразно отглеждане на соя) и VSC (за природосъобразно отглеждане на местна порода свине).

Работата по подобряване на политическата рамка в областта на природосъобразните земеделие и туризъм и устойчивото управление защитените територии започна с обобщение на стратегическите документи и програми в тези области в отделните държави.

Проект „Да свържем опазването на околната среда с устойчивото развитие на селските райони“ (кратко име „За Балкана и хората“)

Дейности в Западна Стара планина

Като партньор по проекта WWF България продължи изпълнението на схеми за плащания за екосистемни услуги (ПЕС), чрез които да се финансират дейности в защитени територии. Бяха постигнати конкретни резултати в Западна Стара планина, където в рамките на туристическа ПЕС схема бяха възстановени 398,5 км. еко пътеки (покриващи 11 458,9 хектара защитени територии в 6 общини). На всеки маршрут бяха поставени указателни табели, както и общо 6 информационни табла с информация за района и местните хабитати. Финансирането на тази дейност беше осигурено от 13 местни предприемачи (собственици на къщи за гости и местни хотели), които обединиха своите усилия за поддържането на екологичен и информиран устойчив туризъм в своя регион. По този начин беше постигната и целта на WWF – да създаде местни инициативи за обединяване на туристическия сектор с цел възстановяване и поддръжка на местни еко пътеки.

WWF продължи наблюдението и поддържането на предишните дейности по проекта чрез активна комуникация с местните хора. Горди сме с това, че и през 2017 г. моделната овощна градина в Природен парк "Врачански Балкан" продължи успешно да се развива като генна банка на стари овощни сортове (ябълки, дюли и круши от района), както и че останалите успешни дейности в региона на национален парк „Българка“ (съхраняване на вододелни зони чрез залесяване; възстановяване и поддържане на характерен генен фонд чрез кампании за опазване на пасища и отглеждане на автохтонни породи овце) остават пример за положителното въздействие на проекта.

Материали по проекта

През 2017 г. WWF издаде туристически пътеводител за Западна Стара планина с подробна туристическа информация за пешеходни и вело маршрути в целия регион, включващ и места за настаняване, забележителности, събития в региона и друга полезна информация. Също така беше издадена брошура на тема „Бизнес в защитените територии и мрежата Натура 2000“, която представя успешни примери за развитие на икономически дейности в защитени територии, които съществуват в унисон с природата и по устойчив начин се възползват от даденостите на природния капитал.

„Скритите услуги на природата“

През 2017 г. WWF представи за първи път своя документален филм „Скритите услуги на природата“, който разказва за успешно създадените ПЕС схеми и финансови механизми в рамките на проект „За Балкана и хората“. Премиерата беше през февруари 2017 г. в кино „Одеон“, където се събраха партньори на WWF, любители на природата и участници в проекта. Целта на филма е да популяризира възможностите за създаване на устойчив поминък за селските райони и да покаже тясната връзка с природата.

Пътуване за журналисти и туроператори в Западна Стара планина

През август 2017 г. WWF организира пътуване в Западна Стара планина за журналисти и туроператори, които предлагат алтернативен и устойчив туризъм. Целта на пътуването беше да се покажат резултатите от усилията на проекта в региона, включително възможностите за развиване на инициативи, базирани на концепцията за екосистемните услуги.

Форум „Икономика за жива планета“

На 8 юни 2017 г. се проведе форум, който се организира от WWF – Световен фонд за дивата природа Дунавско-Карпатска програма България, в партньорство с Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и Представителството на Европейската комисия в България. Форумът беше едно от най-амбициозните международни събития на WWF за последните години. От Стара Планина в България до горите на Миянмар, от Европейските институции до Великата китайска стена, от Гърция до Грузия – хора от цял свят се мобилизират с цел да създадат нови модели на устойчиво развитие. Голяма част от тези идеи

бяха представени на форума на WWF в София, където национални политици, международни икономисти, експерти по устойчиво развитие, както и представители на бизнеса и публичния сектор от Европа и Азия се събраха на 8 юни, за да споделят своята ангажираност за по-устойчиво бъдеще на нашата планета.

[Повече информация за проекта.](#)

Проект PoliciES - разработване и моделно прилагане на секторни политики, насочени към екосистемните услуги

През април 2017 г. WWF приключи изпълнението на проект PoliciES - "Разработване и моделно прилагане на секторни политики, насочени към екосистемните услуги", в рамките на който организацията продължи да работи по темата за горските екосистемни услуги, по-конкретно за подобряване на интегрирането на съображенията за опазване на биологичното разнообразие в горското законодателство.

В последния етап на проекта беше завършено разработването на софтуер за нуждите на горския сектор в България от норвежката компания Emisoft, партньор по проект PoliciES. Софтуерът е базиран на изготвените по проекта три метода за остойностяване на екосистемните ползи от гори и е разработен в тясно сътрудничество с Изпълнителна агенция по горите (ИАГ). Целта на софтуера е да подпомага ИАГ в процеса на остойностяване на екосистемни услуги и да подобри взимането на управленски решения в институцията.

През април 2017 г. WWF организира практическо обучение за работа със софтуера, на което участниците се запознаха в детайли с неговите специфични функции и изпълниха редица практически упражнения. Участници в обучението бяха представители от регионалните дирекции на горите, а също и експерти от Изпълнителна агенция по горите.

На 19 април 2017 г. се проведе национална заключителна конференция по проекта. На конференцията бяха представени постигнатите резултати и научените уроци от проектните дейности, насочени към интегриране на екосистемните ползи от горите в горското законодателство. Конференцията приключи с дискусия за бъдещите предизвикателства и следващите стъпки за успешно интегриране на екосистемните ползи от горите в горското законодателство.

[Сайт на проект PoliciES](#)

Линк към сайта на Изпълнителна агенция по горите, където е представен разработения софтуер: <http://www.iag.bg/links/lang/1/cat/2/page/2/index>

Директен линк към разработеното софтуерно решение <https://emisoft.emisoft.no/policies/>

КЛИМАТИЧНИ ПРОМЕНИ

ПАНЕЛ 2050

През 2017г. проект "Партньорства за ново енергийно лидерство за 2050г.", накратко "Панел 2050", навлезе в своята активна фаза на изпълнение, след предизвикателното начало от 2016 г.

Проектът цели изготвянето на дългосрочни визии и пътни карти за 2050 г., придружи с планове за действие за нисковъглеродно енергийно развитие, които ще бъдат изготвени заедно с предварително идентифицирани целеви групи от 11 страни от източна Европа.

В България WWF идентифицира 21 юридически лица с които ще се работи до края на проекта през 2019 г. Сред тях са, както енергийни агенции, ВЕИ асоциации, така и активни НПО, но също представители на общини и активни консултантски компании. Участват също университет и политическа партия.

- В началото на 2017 г., през януари, официално стартира [онлайн платформата на мрежата за устойчиво енергийно развитие CEESSEN](#) – най-активният инструмент за ангажиране на заинтересованите страни по проекта.

- През февруари, бяха изготвени и учебните материали и наръчниците за обученията на целевите групи по проекта по теми посочени от целевите групи.

- През април бе завършен наръчника за енергийна ефективност, основен аспект за промяна пожелан от всички страни от този регион на Европа.

- През август бе завършен регионален енергиен профил на област Плевен и бе започнато и изготвянето на такъв и за София област.

- През октомври в Прага, Чехия се проведе първата международна конференция по проекта. Българската делегация присъства с 20 госта, а лектори бяха представители на европейски институции, но също и представители водещи положителни примери за

- През декември се проведе и първото от цикъла обучения у нас с представители на идентифицираните целеви групи, които ще продължат и през по-голямата част от 2018 г., която е и ключова за започване на процеса за работа по изготвяне на визията за България за 2050 г., придружена от пътна карта и планове за действие по сектори у нас.

Справедлив преход в Източна и Южна Европа

През октомври 2017 г. WWF България започна работа по важна и актуална тема за Европа и света – гарантирането на справедлив преход за общностите и хората в процеса на преминаване към нисковъглеродна икономика. Това е особено важно в контекста на политиките, касаещи ограничаване на климатичните промени и тяхното негативно въздействие.

Концепцията за „справедлив преход“ се свързва тясно с трансформирането на икономиката и е особено актуална в контекста на необходимите промени във въглищната индустрия и свързаните с нея икономически сектори (особено след приемането на Парижкото споразумение). Амбициозната политика на ЕС в областта на климатичните промени си поставя за цел да ограничи производството на електроенергия, основаващо се на изкопаеми горива, особено на въглища. Подобна трансформация обаче трябва да бъде подкрепена от дългосрочна стратегия за справедлив енергиен преход, насочена към минимизиране на трудностите за

работниците от въглищния сектор и техните общности, включително в свързаните индустрии, чрез активна политическа и финансова подкрепа.

Именно тази тема засяга проект “Справедлив преход в Източна и Южна Европа”, който се изпълнява от WWF Германия (водещ партньор), WWF Полша, WWF Гърция и WWF България, а дейностите са подкрепени и от Офиса за европейски политики на WWF в Брюксел (WWF ЕРО). Проектът започна официално през октомври 2017 г. с двудневна среща в Берлин, където се обсъдиха бъдещите предизвикателства в областта на справедливия преход.

Основна цел на проекта е разработването на специализирани планове за справедлив енергиен преход, насочени към предложения за икономическа трансформация на отделни региони в България, Гърция и Полша. В рамките на проекта ще се направи задълбочен анализ на първичното състояние на икономическия сектор в региона на Югозападна България (проектен регион в България), с цел да се установят и предложат устойчиви и нисковъглеродни икономически дейности, които могат да допринесат за бъдещото развитие на този традиционен въглищен район.

За успешното реализиране на проекта и за постигане на легитимни резултати WWF ще работи за ангажиране на всички заинтересовани страни, по-специално: профсъюзи, местни власти, бизнес и организации, национални институции, представители на гражданското общество, журналисти и европейски институции.

Проектът се финансира по програма Европейска климатична инициатива (European Climate Initiative - EUKI) от името на Федералното министерство на околната среда, опазването на природата, строителството и ядрената безопасност на Федерална република Германия.

Начало на проекта: ноември 2017 г.

Край на проекта: февруари 2020 г.

КОМУНИКАЦИИ И МАРКЕТИНГ

През 2017 година беше пикът на международната кампания на WWF „Спаси Пирин“. Обединените усилия на голям екип от сътрудници от България и ред други офиси на WWF разказаха на света за уникалното богатство на Национален парк „Пирин“ но и за заплахите уникалните гори на парка да бъдат сечени и ограбвани. Близо 130 000 души от цял свят подкрепиха кампанията за Пирин, изпращайки имейл до премиера на България с призив националния парк да бъде опазен от сечи и строежи. Кампанията продължава.

За 2017 г. имаме над 2200 медийни публикации в български медии. Активно ни подкрепят – като доброволци, дарители, последователи в социални мрежи над 160 000 човека, като само във двете ни Facebook страници имаме над 80 000 последователи ([WWF Bulgaria](#) и [Кампания „Гората не е само дървесина“](#)), плюс 4 000 в [Твитър](#). На сайтовете на организацията публикувахме годишно над 100 нови публикации и през 2017 г. са били посетени от около 150 000 души; пунанали сме 76 прес съобщения към медиите.

Абонатите, които получават редовния месечен бюлетин на организацията са над 6000, а броят на хората, заявили се да доброволстват за WWF е над 500 души.

През 2017 г. Часът на Земята отново насочи вниманието към един от най-значимите природозащитни предизвикателства – промените в климата

По време на Часът на Земята милиони хора от целия свят символично изгасяват осветлението в домовете си за един час, а знакови сгради притъмняват. Така всички отправяме призив за по-устойчиво бъдеще. Това е най-мощната „зелена“ акция в света. Тя стартира през 2007 г. и се трансформира в глобално общество, убедено в устойчивото бъдеще на планетата. Часът на Земята дава възможност на всеки човек да разбере какво влияние имат малките постъпки върху голямата планета и как може да използва силата си, за да се справи с климатичните промени.

WWF традиционно покани приятели и поддръжници за Часа на Земята от 20,30 до 21,30 ч. в градинката пред Народния театър в София. Стотици хора се включиха в ателие за рисуване със светлина и наблюдаваха огненото шоу на десетки артисти, които традиционно се включват в празника за природата.

По същото време WWF, заедно с Българската асоциация по ски свободен и екстремн стил (БАСЕС) организираха и първото изкачване със светлини на Черни връх за Часа на Земята, като символ на грижата за дивата природа във високата планина, застрашена сериозно от климатични промени и прекомерен човешки натиск. 170 души участваха в първо издание на похода със светлини, което приключи благополучно в 23,00 ч.

Дарителска програма на WWF България – 2017 г.

Малко над 2500 души станаха дарители на WWF в полза на любимите си каузи – съхраняване на вековните гори в България, подкрепа за природосъобразни бизнеси, защита на Национален парк „Пирин“, опазване на дивите тигри в Азия.

Събраните средства от онлайн дарения на адрес www.spasetedivatapriroda.bg възлизат на 51 293 лв.

Нашите поддръжници все по-често пазаруват и в онлайн магазина на WWF и посещават наш щанд в различни базари и фестивали – Дни на природата в Парадайс Център, Нощ на есетровата луна в Балчик, Софийски маратон 2017, Коледен базар на WWF, изложения на котки в музей „Земята и хората“, Фестивал на здравето и спорта в Южен парк в София и много други.

Събраните приходи от продажби на продукти онлайн на адрес www.shop.spasetedivatapriroda.bg или на щанд възлизат на 71 915 лв.

Няколко компании също ни подкрепиха в опазването на ценната българска природа.

XcoSports подкрепиха работата ни в защита на Пирин чрез участие в 1% for the Planet. С туроператор Traventuria създадохме Тиймбилдинг за природата. А със събраните приходи от продажбата на детската колекция на H&M от есента на 2016 г. помогнахме за по-доброто познаване на застрашени животински видове и тяхното опазване. Рекламна агенция „Амекси“ избра коледни подаръци за партньорите си от нашия онлайн магазин.

Общите средства, дарени от тези компании, са 18 400 лв.

Благодарим от сърце за подкрепата!

Повече информация за различните дарителски инициативи можете да откриете на:

www.spasetedivatapriroda.bg

www.shop.spasetedivatapriroda.bg

www.wwf.bg

WWF НАКРАТКО

Международната природозащитна организация WWF работи в над 100 държави с помощта над 6500 сътрудници и над 5 милиона доброволци. Основна цел на WWF е хората да живеят в хармония с природата.

За да може WWF да постигне целите си, са възприети следните принципи. WWF:

- е глобална, независима, мултикултурна и неполитическа организация;
- ще използва най-добрата съществуваща научна информация, за да решава проблеми и да оценява критично всичките си действия;
- ще търси диалог и ще избягва ненужна конфронтация;
- ще изгражда конкретни природозащитни решения, като комбинира теренни проекти, инициативи за промяна на политиките, изграждане на капацитет и обучение;
- ще включва местните общности и жители в планирането и осъществяването на теренните си програми, като уважава културните и икономическите им интереси;
- ще работи за изграждане на партньорства с други организации, правителства, бизнес организации и местни общности, за да подобрява ефективността си;
- ще работи по възможно най-ефективния начин и ще използва ресурсите, предоставени от донорите по най-високите стандарти на отчетност.

През 1992 г. WWF стартира “Програма Зелен Дунав” за опазването на Дунав и Дунавската делта. Шест години по-късно беше основан Дунавско-Карпатският програмен офис на WWF, който координира и ръководи дейностите на WWF в региона чрез своите офиси и сътрудници и чрез партньорите си в Австрия, България, Румъния, Хърватия, Унгария, Словакия, Украйна и Молдова. Повече информация за Дунавско-Карпатската програма има на www.panda.org/dcpo.

От 1998 г. Дунавско-Карпатската програма на WWF е вече и в България със своите програми за водите, горите, защитените природни територии, Натура 2000 и устойчивото развитие на селските райони. Екипът на WWF в България работи както с правителството и парламента за въвеждане на подходящи закони и политики за опазване и управление на природата, така и за опазването и възстановяването на конкретни места заедно с местните власти и хора в моделните си райони в страната – дунавските острови и брега на реката; дунавските притоци, реките Вит, Янтра и Веселина; земеделските земи със запазена природа в Плевенско, природните паркове Русенски Лом, Персина, Българка и Странджа.

Офисът на WWF Дунавско-Карпатската програма в България се регистрира през март 2006 г. като българска неправителствена организация с името Сдружение ВВФ – Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма България. Сдружението е със седалище в София, има 35 служители и над 500 доброволци.

ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА КАЛЕНДАРНАТА 2016 г.

**ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
за годината, завършваща на 31 декември 2016
ЗА НЕСТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ**

	2016
Приходи от дейността	
Приходи от финансираня	1,630,886
Приходи от дарения	81,691
Всичко приходи от дейността	<u><u>1,712,577</u></u>
Разходи по проекти	
Разходи за материали	12,320
Разходи за външни услуги	224,712
Разходи за консултанти	241,056
Разходи за персонала	774,312
Разходи за амортизация	23,082
Разходи за срещи и обучения	15,102
Разходи за командировки	104,346
Разходи за офис и комуникации	83,299
Разходи за връзка с обществеността и медиите	204,496
Разходи за финансираня	13,205
Други оперативни разходи	16,647
Всичко разходи от дейността	<u><u>1,712,577</u></u>
Резултат от нестопанската дейност	<u><u>0</u></u>
Печалба от стопанска дейност	<u><u>0</u></u>
Резултат от дейността	<u><u>0</u></u>